

Stichting Adviesraad WMO en Jeugdhulp gemeente 's-Hertogenbosch

Aan: Het College van Burgemeester en Wethouders van de Gemeente 's-Hertogenbosch

Van: Stichting Adviesraad WMO en Jeugdhulp gemeente 's-Hertogenbosch

Betreft: Advies inzake Regiovisie Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang

's-Hertogenbosch, 27 oktober 2019

Geacht College,

Vooraf,

De Adviesraad heeft geen vraag ontvangen om een advies uit te brengen m.b.t. de beleidsplannen voor de komende jaren m.b.t. het beschermd wonen en de maatschappelijke opvang in de regio. U moet dit advies dan ook zien als een ongevraagd advies. In de afgelopen maanden zijn er enkele bijeenkomsten georganiseerd die betrekking hadden op dit thema. Leden van de Adviesraad hebben deze momenten bijgewoond, met name de bijeenkomsten betreffende de ontwikkelingen van het project 'Wonen in de wijk'. Daarnaast zijn leden van de Adviesraad in verschillende voorzieningen op bezoek geweest. De Adviesraad voelt zich zeer betrokken bij de ontwikkelingen en de problematiek m.b.t. dit onderwerp en in het bijzonder tot de mensen voor wie het beleid en de voorzieningen bedoeld zijn. Tijdens de laatste bijeenkomst, waarvoor de afgevaardigden van de verschillende adviesraden uit de betreffende samenwerkende gemeenten uitgenodigd waren, werd duidelijk dat de adviesraden niet om advies gevraagd zouden worden. De bijeenkomst had een zeer informatief karakter, waarbij een uiteenzetting van de plannen werd gegeven en aan meerdere tafels gesproken werd over verschillende thema's.

De Adviesraad betreurt deze top-down benadering, waarbij weinig sprake was van een dialoogsfeer. De Adviesraad heeft aangegeven een ongevraagd advies op te stellen en deze aan u voor te leggen. Wij hopen dat u dit advies mee wil nemen in de behandeling van dit zeer belangrijke zorggebied.

De Regiovisie Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang

De Adviesraad wil graag haar bewondering aangeven voor de mooie vormgeving van de nota 'Regiovisie Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang'. De beschrijvingen van de visie op regionaal samenwerken, het werken met de methode van herstel, de omschrijvingen van de onderscheiden doelgroepen, de doelstellingen, de uitgangspunten van het programma van 'Wonen in de Wijk', het (beschermd) wonen, de maatschappelijke opvang, de thema's veiligheid, bemoeizorg en zorg en de regietools als de monitoring en het volgen van de ontwikkelingen door evaluaties en het opsommen van de vele ambities en het werken met uitvoeringsprogramma's, samen met de ingrijpende casuïstiekbeschrijvingen van persoonlijke problematieken, geven een helder beeld van de omvang waar de regiovisie zich op richt.

De Adviesraad volgt al enkele jaren het reilen en zeilen van de maatschappelijke opvang en de ondersteuning binnen het beschermd wonen. We zien dat er de laatste jaren veel aandacht is gegeven aan de problemen binnen deze zorggebieden. Een aantal van deze problemen zien we terug in de vele beschreven ambities. Een aantal herkennen wij minder. Dat kan een gevolg zijn van het feit dat er vanuit vernieuwde beleids- en uitgangsgedachten gekeken wordt naar de wijze van de geboden ondersteuning. Het kan ook zijn dat de aandacht voor bepaalde thema's in de tijd verlegd is. Wellicht vermelden wij zaken die wel genoemd zijn, maar door de Adviesraad niet zijn opgemerkt. De tijd om de inhoud van de tekst goed inhoudelijk te lezen heeft ons helaas ontbroken.

Aandachtspunten.

1. Op pagina 9 (hoofdstuk Doelen) wordt aangegeven dat binnen de herstellvisie uitgegaan wordt van het vermogen, de talenten, de kwaliteiten en de wensen van de inwoner. Het uitgaan van de zelfredzaamheid van bewoners binnen de voorzieningen van Beschermd wonen en de populatie binnen de Maatschappelijke Opvang vraagt veel van de medewerkers die in de praktijk begeleiding kunnen geven aan deze bewoners. Tijdens de periode van de transitie heeft

zich een grote wisseling van medewerkers voorgedaan. Instellingen hebben duurdere ervaren krachten ingeruild voor nieuwe, vaak jonge, medewerkers. Een gevolg is dat veel ervaring verloren is gegaan. Nieuwe medewerkers blijken in de praktijk veelal over te weinig 'fingerspitzengefühl' te beschikken om de problematiek van zichzelf 'vaak overschattende bewoners' goed te kunnen inschatten.

Een ander gevolg van de bezuiniging op personeelskosten is het wegvallen van coördinerende medewerkers. Het invoeren van zelfsturende teams is in sommige instellingen te snel en zonder enige kennis van zaken doorgevoerd. De intensiteit binnen de afdelingen van begeleid wonen van het aantal persoonlijk-begeleiders-taken heeft tot gevolg dat op meerder vlakken het aantal bureaucratische activiteiten zeer is gestegen. Dit heeft tot minder persoonlijke aandacht voor bewoners geleid. Het werken achter de computer vraagt meer uren, waardoor de directe aanwezigheid bij bewoners is verminderd.

In de praktijk waarin bewoners hun dagelijkse ondersteuning krijgen binnen de verschillende settings van beschermd wonen, is de laatste jaren voor een aantal bewoners door organisatorische veranderingen opgeschoven naar een mate van zelfredzaamheid, die voor deze bewoners te gering en daardoor te belastend is geworden.

Advies

Zorg er voor dat er voldoende capaciteit en inzicht is m.b.t. de mogelijkheden van de bewoners en dat in de praktijk van alle dag de bewoners niet overvraagd worden of te veel aan hun lot worden overgelaten. Het werken vanuit een visie is pas haalbaar als de werking van die visie afgestemd is op de draagkracht van de bewoner/cliënt.

Zorg voor een inzichtelijke en inhoudelijke evaluatie van de mogelijkheden tot herstel van de bewoners/cliënten. Maak afspraken voor deze evaluatie met de instellingen die aan de praktijk van alle dag vorm en inhoud geven.

2. Het woningtekort is nijpend. De uitstroom en de doorstroom naar reguliere woningen voor mensen die afhankelijk zijn van een vorm van maatschappelijke ondersteuning stagneert. Dat geldt ook voor de beschreven doelgroep binnen de Regiovisie. Er ontstaan lange wachtlijsten en uiteindelijk kan dit voor een aantal bewoners/cliënten leiden dat zij in de vergetelheid terecht komen.

Advies

- Zoek naarstig naar alternatieve mogelijkheden. Voor velen binnen de doelgroep geldt dat zij specifieke eisen/wensen hebben als gevolg van de psychische gesteldheid. Sommigen willen/kunnen niet samen wonen, anderen willen helemaal geen dak boven hun hoofd of weigeren een vorm van zorg. Zorg ervoor dat vormen van overlast voorkomen worden.
- Voor bewoners/cliënten die wel willen gaan wonen in bijvoorbeeld kleinschalige vormen van wonen, laat deze personen via de sociaal maatschappelijke opvang begeleid worden naar deze woonvoorzieningen.
- Zoek plaatsen waar zorg en hulp in de omgeving aanwezig is.
- Stel een SWT medewerker aan die de regie voert en denk bijvoorbeeld aan FACT-teams, die ondersteuning kunnen bieden bij het overstappen naar nieuwe woonplekken.
- Zoek alternatieve vormen, zoals een caravan/chalet op een camping, een caravan op een boerenerf, bij een hospita, bouwen van Tiny Houses, omklapwoningen, zorgboerderijen, enz.

3. Verkorten van wachtlijsten. Wanneer een hulpvrager zich meldt bij Koo, dan kan het wel 14 weken duren voor iemand daadwerkelijk zorg ontvangt. Het moge duidelijk zijn dat bij de populatie voor een plaats bij beschermd wonen of bij de maatschappelijke opvang het niet verantwoord is dat iemand weken moet wachten voor er een plaats is.

Advies

Draag zorg voor een gestroomlijnde toegang. Benader de wachtlijstproblematiek vanuit de optiek van de hulpvrager en niet vanuit die van organisatorische modellen. Draag zorg voor een gecoördineerde tijd van wachten. Er bestaat een neiging om het beeld van de lengte van de wachttijd te koppelen aan de verschillende stappen die door een bewoner/cliënt gemaakt moeten worden voor men uiteindelijk zorg of hulp krijgt. De optelsom van de verschillende wachtlijsten,

waarmee men te maken krijgt is vele malen langer dan die per onderdeel van het toegangsproces gelden.

Tot slot

De Adviesraad realiseert zich dat bovenstaande tekst enigszins fragmentarisch kan overkomen. Onze excuses hiervoor.

De Adviesraad wil graag mee blijven denken over de verschillende vormen van beleidsontwikkeling. Uitgangspunt zal steeds de positie en het perspectief van de burger zijn. Op deze wijze wil de Adviesraad graag zijn rol blijven invullen.

Met vriendelijke groet,

Frans Leenders,
voorzitter Stichting Adviesraad WMO en Jeugdhulp gemeente 's-Hertogenbosch